Jaap Commandeur

Jacobus (Jaap) Petrus Commandeur is geboren op 25 januari 1904 in Sloten. Hij was de zoon van Tamis Commandeur en Maria Catharina Volkers. Van beroep was hij chauffeur. In 1918 verhuisde hij van Amsterdam naar Heerhugowaard en in 1930 naar Alkmaar. Hij trouwde met Bregitta de Groot en ze kregen twee kinderen.

In 1938 werd in Alkmaar de katholieke verkennersgroep Don Bosco opgericht. In oktober 1938 kwam Herman Wagenaar, die een belangrijke rol zou spelen in de verkennerij, met groot verlof uit militaire dienst. Herman werd hopman. Samen met zijn broer Vaandrig Emile Wagenaar werd op 9 november 1938 de eerste troepavond georganiseerd op het zolderkamertje van de Hopman aan de Stationsweg met zes verkenners. Op 22 februari 1939 kwam het nieuwe houten clubhuis aan de Zandersloot achter het huidige AZ-terrein gereed. Jaap was waarschijnlijk betrokken bij de katholieke Don Boscogroep in Alkmaar en was goed bevriend met Herman want de scoutinggroep, en later de familie van Herman verzorgde nog tijden zijn graf.

Jaap werd tijdens de meidagen als soldaat ingezet bij de 12e Mitrailleur Compagnie. Hij is gesneuveld op 10 mei 1940 in Lage Zwaluwe bij de Moerdijkbrug. Hij werd als krijgsgevangene door Nederlands artillerievuur gedood. De exacte locatie is onbekend, maar vrijwel zeker ten noorden van de Moerdijkbruggen. Hij werd op de Rooms katholieke begraafplaats in Moerdijk begraven en op 3 juli 1941 herbegraven op de katholieke begraafplaats St Barbara.

Het graf werd onderhouden door de Katholieke Verkenners en de katholieke meisjesvereniging, onder leiding van hopman Herman Wagenaar. In mei 1943 moest Herman onderduiken en heeft zijn vader Johannes Hendrikus het werk voortgezet tot 1947. Na de bevrijding kwamen de kosten voor het onderhoud praktisch ten laste van de familie Wagenaar en op een gegeven moment zijn ze daarmee gestopt. De graven werden begin jaren ‘50 overgedragen aan de oorlogsgravenstichting.

In 1964 kreeg zijn vrouw, die ondertussen hertrouwd was, de trouwring van haar overleden man terug. De ring was gevonden in het graf van reserve eerste luitenant F.P. de Jager. Luitenant de Jager kreeg postuum de Militaire Willemsorde omdat hij in een stelling geheel alleen achter een kanon tot het laatst toe stand hield tegen de Duitsers. Jaap was kort daarvoor in de nabijheid gesneuveld en had mogelijk zijn ring aan zijn luitenant in bewaring gegeven.

Meer informatie

Jacobus Petrus Commandeur | Oorlogsgravenstichting
Trouw » 17 dec 1964 - Art. 139 | Delpher
Dagblad nieuwe Hoornsche courant » 01 jul 1941 - Art. 34 | Delpher

Brief begraafplaats - Nationaal Archief
Jacobus Petrus Commandeur [Zuidfront Holland - Mei 1940] (zuidfront-holland1940.nl)
Jacobus Petrus Commandeur (Sloten, 25 januari 1904 - Dubbeldam, 10 mei 1940) - Netwerk Oorlogsbronnen
Jacobus Petrus Commandeur (1904-1940) - Find a Grave-gedenkplek
Overlijden Jacobus Petrus Commandeur & Brigitta de Groot op 11 mei 1940 te Moerdijk » Open Archieven
Alkmaar '40-'45 - Oorlogsgraven St. Barbara Alkmaar (museumalkmaar40-45.nl)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.